

Huvudman

Eda kommun
kommun@eda.se

Beslut

Datum 2025-12-04

Dnr SI 2025:7910

Sida 1 (21)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gunnarsbyskolan 4–9 i Eda kommun.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Eda kommun att vid vite av 1 000 000 kronor senast **27 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Eda kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Eda kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 27 mars 2026, informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser kring extra anpassningar. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen).
2. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd. Rektorn ska under perioden 4 december 2025 till den 27 mars 2026 dokumentera vilka elever som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).
3. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 27 mars 2026, informera samtliga lärare om skollagens krav kring när de ska anmäla till

rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 7 § skollagen).

4. Se till att alla lärare, i de fall de befarar att en elev riskerar att inte uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar, anmäler till rektorn, eller den rektorn har delegerat det till, att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 7 § skollagen).
5. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, eller den rektorn har delegerat till, ska rektorn se till att starta en utredning. Detta gäller även anmälningar som redan har inkommit, men där utredning ännu inte har påbörjats. I varje utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 4 december 2025 till den 27 mars 2026 och vilket datum en utredning har startat för respektive elev. Om samråd med elevhälsan bedömts uppenbart obehövligt i någon utredning, ska skälen för detta framgå av redovisningen (3 kap. 7 § skollagen).
6. För varje sådan utredning om särskilt stöd som omnämns ovan som färdigställt innan den 27 mars 2026 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 4 december 2025 till den 27 mars 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
7. Se till att stöd i form av särskilt stöd och anpassad studiegång endast ges till elever för vilka det finns beslut om åtgärdsprogram/beslut om anpassad studiegång, och där behovet av stödet framgår av en utredning som utgår från elevens faktiska och individuella behov (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen).
8. Se till att beslut om anpassad studiegång utgår ifrån ett utrett och konstaterat stödbehov och fattas i enlighet med författningarnas krav. Av besluten om anpassad studiegång ska framgå de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motivering för sådana avvikelser. Av besluten ska även framgå när dessa ska följas upp och utvärderas. Besluten ska också utformas så att eleverna så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella

program. Huvudmannen ska, om det finns, i samband med redovisningen inkomma med samtliga beslut om anpassad studiegång, avidentifierade, som fattats under perioden 4 december 2025 till 27 mars 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen).

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Eda kommun att senast den 27 mars 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande elevhälsans arbete. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Eda kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Eda kommun ska vidta följande åtgärder

Elevhälsans arbete

1. Se till att skolpsykologen deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och att elevhälsan även i övrigt ges förutsättningar att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en redogörelse för hur elevhälsan ska ges förutsättningar för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och på vilket sätt så ska ske (2 kap. 25 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7910) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2025 inlett en tillsyn av Gunnarsbyskolan 4–9 i Eda kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gunnarsbyskolan 4–9 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt elevhälsans arbete.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, representanter i elevhälsan, biträdande rektor och rektor samt genom lektionsobservationer mellan den 30 september 2025 och den 1 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. dokument gällande särskilt stöd för enskilda elever. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Elever uppger i samtal, i samband med tillsynsbesöket, att elever kan få extra anpassningar men att alla elever inte får de extra anpassningar de behöver. Av intervju med lärare framkommer att elever kan ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen i form av exempelvis anpassat material, muntliga prov och placering i klassrummet. Lärarna berättar även att de försöker göra generella anpassningar som alla elever gagnas av. Samtliga lärare som deltar i intervjun med Skolinspektionen uppger dock att de inte har förutsättningar och möjlighet att ge alla elever de individuella extra anpassningar som eleverna behöver. Lärarna berättar att det finns många elever som behöver extra anpassningar men som inte får detta då lärarna inte kan eller har tid att ge de extra anpassningar som elever är i behov av. Lärarna säger vidare att de är begränsade i vad de kan göra för eleverna i klassrummet och att de är för

få vuxna i klassrummet för att ge alla elever de individuella extra anpassningar som de är i behov av. Lärarna ger flera exempel på extra anpassningar som elever är i behov av, men som de inte kan ge, framförallt eftersom de är för få vuxna i klassrummet. Lärare berättar även att alla lärare har sin egen dokumentation kring extra anpassningar och att de inte får ta del av information kring vilka extra anpassningar som eleverna är i behov av i andra ämnen, vilket också påverkar möjligheten att ge de extra anpassningar som eleverna behöver.

Flera lärare, som undervisar i mellanstadiet, uppger i intervju att de upplever det som "luddigt" vad en extra anpassning är. De gick en utbildning, berättar lärarna, men de blev inte klokare eftersom de har läst en bok som sagt en sak och gått en kurs som sagt en annan sak. Detta har, enligt lärarna, medfört att det finns en osäkerhet rörande vad en extra anpassning är. Lärarna uttrycker också att det inte är tydligt för dem vad skillnaden är mellan extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna uppger att när de gör en anmälan om särskilt stöd, så får de tillbaka att de ska sätta in extra anpassningar i stället eftersom det inte finns resurser att ge eleverna särskilt stöd i "studierummet", vilket är det enda särskilda stöd som finns att tillgå på skolan. Detta har skapat en osäkerhet om vad som är särskilt stöd på skolan, och vad som är extra anpassningar, menar dessa lärare. Lärarna uttrycker också en önskan om att specialpedagogerna ska ge mer stöd i vad som är extra anpassningar och vad som är särskilt stöd och hur lärarna ska tänka eftersom det just nu är oklart, vilket gör att stödet till eleverna inte fungerar.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de flesta lärare arbetar med extra anpassningar men att inte alla elever, som är i behov av extra anpassningar, får det på grund av såväl lärarnas tidsbrist som lärarnas möjligheter att hjälpa alla elever. En representant ger som exempel på extra anpassning muntliga prov och berättar att det inte finns möjlighet att ge denna anpassning till alla elever som är i behov av det. Representanterna uppger vidare att flera lärare inte vet vilka extra anpassningar eleverna får i andra ämnen vilket också har bidragit till att eleverna inte får de extra anpassningar som de är i behov av. Det finns möjlighet för lärarna att diskutera extra anpassningar på arbetslagsträffar men det görs inte, säger representanterna och uppger också att de inte tror att lärarna vet skillnaden på extra anpassningar och särskilt stöd samt att det finns ett behov av stödinsatser och kompetensutveckling inom detta område.

Rektor och biträdande rektor uppger att lärare arbetar med extra anpassningar men kanske inte alltid med rätt anpassningar samt att alla elever som är i behov av extra anpassningar inte får det bland annat på grund av tidsbrist hos lärare. Rektorerna uppger också att alla lärare kanske inte riktigt vet vad extra anpassningar är samt att de har arbetat

mycket med detta och är på väg framåt men att det nog inte har satt sig helt. Därför behövs det ännu mer kompetensutveckling inom detta område.

Anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd

Elever uppger i samtal att det finns elever som får stöd i undervisningen men att alla elever inte får den hjälp och det stöd som de behöver. På fråga om det finns stöd att få om en elev riskerar att få F eller har F i betyg svarar eleverna nej. En elev säger att "alla har väl F" och att det inte är något man får stöd för. En annan elev uppger att man måste ha mycket stora behov för att få stöd och att det inte räcker med F i betyg.

I intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorer framkommer att det finns elever som befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar, men som inte är anmälda för behov av särskilt stöd. Flera lärare uppger att de är osäkra på om de "får anmäla" om elever är i behov av en utredning gällande särskilt stöd. Det senaste de hörde var att det "inte finns plats för fler elever med särskilt stöd och åtgärdsprogram" berättar flera lärare. En lärare uppger att hen har anmält behov av utredning av särskilt stöd men då fått besked att någon utredning inte kommer startas. En annan lärare uppger att lärarna kan anmäla elevers behov av särskilt stöd till elevhälsan men att inga av de anmälningar som denne har skickat in har lett till att en utredning har startats; istället har läraren fått "avslag" på alla anmälningar denne skickat in. Förklaringen som lämnats till att eleverna som de anmält inte blivit utredda för särskilt stöd är, enligt dessa lärare, att de förra året hade "för många åtgärdsprogram" och att de, för att få eleverna de anmält utredda, först behövde avsluta de åtgärdsprogram som redan fanns. Några andra lärare berättar att de under vårterminen 2025 anmält flera elever för behov av utredning av särskilt stöd som de då fick "avslag" på. På fråga om lärarna har anmält eleverna igen uppger flera lärare att de inte vet om de får "anmäla om" behov av särskilt stöd samt att de inväntar information om detta. Några lärare, som undervisar i mellanstadiet, uppger att när de gjort anmälan om behov av särskilt stöd så har de fått beskedet att de ska sätta in extra anpassningar i stället. Förklaringen till detta är, enligt lärarna, att det inte finns resurser att ge eleverna särskilt stöd i "studierummet", vilket är det enda särskilda stödet som finns att tillgå på skolan. Lärarna berättar vidare att eleverna slåss om de begränsade platserna i "studierummet" och säger också att om det inte finns resurser till att ge en viss åtgärd så kan de inte skriva in åtgärden i ett åtgärdsprogram.

I intervju med lärare framkommer också ytterligare orsaker till att lärare inte alltid anmäler elevers behov av en utredning av särskilt stöd. Flera lärare uppger att de inte anmäler till rektorn om en elev är i behov av särskilt stöd eftersom de vet att eleverna ändå inte kommer att få stöd eller

få just det stöd som eleverna är i behov av. En lärare uppger att hen prioriterar att anmäla elever med många F medan elever med endast några F inte prioriteras och en annan lärare säger att hen inte anmäler eftersom hen ändå inte får någon återkoppling och att det därför inte är någon idé att anmäla. Ytterligare en lärare berättar att denne anmäler om det gäller ämnena matematik och svenska men att hen inte skulle anmäla om en elev hade F i till exempel slöjd för det finns inte något särskilt stöd att få i slöjd. En av de intervjuade lärarna uppger att hen haft en elev med flera F men eftersom det rörde sig om att eleven hade frånvaro så anmäldes inte eleven för utredning av behov av särskilt stöd. En annan lärare berättar om en elev med många F som hen inte anmälde för en utredning av särskilt stöd eftersom det inte handlade om att eleven hade inlärningsproblem utan om att eleven "måste få jobbet gjort". På fråga till de intervjuade lärare som undervisar i mellanstadiet, om hur många elever det finns i varje klass som de anser skulle behöva anmälas för utredning av behov av särskilt stöd (som alltså inte redan anmälts), uppger en lärare tolv elever, en annan lärare tre elever och en tredje lärare fem till sex elever.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket inhämtat tillgänglig officiell statistik och information om aktuell skolenhet från Skolverkets webbplats. Av denna statistik och information framgår att endast 43 procent av eleverna i årskurs 6 fick godkänt i alla ämnen under läsåret 2024/2025. Motsvarande siffra för eleverna i årskurs 6, läsåret 2023/2024, uppgick till 56 procent. Vidare framgår att endast 55 procent av eleverna i årskurs 9 hade uppfyllt betygskriterierna i alla ämnen när de fick sina slutbetyg under läsåret 2024/2025. Motsvarande siffra för eleverna i årskurs 9, läsåret 2023/2024, uppgick till 62 procent.¹

Skolinspektionen har vidare, i samband med tillsynsbesöket, från skolan inhämtat en sammanställning av elevers betyg för vår- och höstterminen 2024/2025.

Av betygssammanställningen framgår att 29 av 51 elever i **dåvarande årskurs 6 (nuvarande årskurs 7)** inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera ämnen under höstterminen 2024. För vårterminen 2025 är motsvarande siffra för årskursen 27 av 50 elever. Vidare framgår att 24 av eleverna hade F i ett eller flera ämnen under såväl höstterminen 2024 som vårterminen 2025. Det framgår också att 26 elever, under vårterminen 2025, inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera av ämnena svenska, engelska eller matematik.

För dåvarande årskurs 7 (nuvarande årskurs 8) framgår av betygssammanställningen att 24 av 50 elever inte uppfyllde

¹ <https://www.skolverket.se/statistik-och-utvarderingar/statistik-om-forskola-och-skola/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokD&niva=S&omr=ak6&uttag=null&exp=143&lasar=2024>

betygskriterierna i ett eller flera ämnen under höstterminen 2024. För vårterminen 2025 är motsvarande siffra för årskursen 25 av 52 elever. Vidare framgår att 24 elever hade F i ett eller flera ämnen under såväl höstterminen 2024 som vårterminen 2025. Det framgår också att 21 elever, under vårterminen 2025, inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera av ämnena svenska, engelska eller matematik.

För dåvarande årskurs 8 (nuvarande årskurs 9) framgår det av betygssammanställningen att 29 av 51 elever inte uppnådde betygskriterierna i ett eller flera ämnen under höstterminen 2024. För vårterminen 2025 är motsvarande siffra 26 av 53 elever. Vidare framgår att 22 elever hade F i ett eller flera ämnen under såväl höstterminen 2024 som vårterminen 2025. Det framgår också att 21 elever, under vårterminen 2025, inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera av ämnena svenska, engelska eller matematik.

I intervju med lärare, som undervisar på högstadiet, lyfter utredarna sju elever, som enligt ovannämnda betygssammanställning haft flera icke godkända betyg under höstterminen 2024 och vårterminen 2025, och frågar om eleverna har anmälts för en utredning gällande behov av särskilt stöd. Lärarna uppger att två av dessa sju elever har utretts för särskilt stöd och får särskilt stöd. Fyra av eleverna är inte anmälda för en utredning om behov av särskilt stöd. En av eleverna har anmälts för behov av en utredning gällande särskilt stöd under höstterminen 2024, men läraren som gjorde anmälan har inte fått någon återkoppling efter anmälan (läraren säger att denne därför tänker anmäla eleven på nytt).

På fråga om hur lång tid det kan ta från det att lärarna lyfter ett behov av utredning av särskilt stöd till dess att det finns ett beslut om att eleven är eller inte är i behov av särskilt stöd svarar lärarna att det har varierat och att det beror på hur man anmäler. För vissa elever beslutas det om särskilt stöd direkt på möten och för andra elever kan det ta upp till ett år innan det kommer ett beslut. Flera lärare uppger att de har anmält elever för utredning av behov av särskilt stöd men att det trots detta inte har genomförts någon utredning av behovet av särskilt stöd för dessa elever, exempelvis därför att det saknats möjlighet att ge fler elever på skolan särskilt stöd.

I intervju med elevhälsans representanter framgår att det råder delvis skilda meningar om huruvida alla lärare anmäler elevers behov av särskilt stöd till rektor. Vissa representanter uppger att lärare anmäler då de ser ett behov av särskilt stöd medan andra representanter uppger att alla lärare inte gör en anmälan. Flera av elevhälsans representanter uppger att en elev ska utredas för särskilt stöd om hen får F men att det inte alltid sker eftersom alla lärare inte anmäler när eleverna fått F. Enligt elevhälsans representanter anmäler inte lärarna elever till elevhälsan om en elev har

fem till sex F eftersom det blir "överväldigande" för lärarna. Det är elever som har absolut lägst meritvärde som lärarna anmäler i första hand, uppger elevhälsan. Representanterna berättar vidare att de i samband med mitterminskonferenser uppmärksammat att flera elever sitter med många F, och inte är anmälda för särskilt stöd, och att de då frågat lärarna om varför de inte har "larmat" om dessa elever. Representanterna uttrycker att det kan finnas en rädsla hos lärarna att bli ifrågasatta i sin kompetens som lärare och att detta kan vara bidragande till att lärare inte anmäler eleverna. Det måste komma in en anmälan från lärarna gällande behov av utredning av särskilt stöd innan elevhälsan kan starta en utredning, uppger representanterna för elevhälsan.

I intervju med elevhälsans representanter berättar Skolinspektionens utredare att det av den betygssammanställning som Skolinspektionen tagit del av, framgår att det är många elever som har flera F i betyg och frågar representanterna om lärarna har anmält dessa elever för utredning av särskilt stöd. Representanterna uppger att flera elever har anmälts för utredning av särskilt stöd, men inte blivit utredda, och att det också är många elever som inte är anmälda alls. Representanterna uppger vidare att de inte vet varför lärarna inte har anmält alla elever men beskriver att när eleverna har förmågan men "inte vill lära sig" så utreds eleverna inte för särskilt stöd. På fråga om eleverna kan få särskilt stöd i andra ämnen än kärnämnen svarar representanterna att det kan eleverna få men att ingen lärare någonsin har anmält en elevs behov av utredning av särskilt stöd i praktisk-estetiska ämnen.

Elevhälsans representanter uppger att skolan, i början av höstterminen 2025, har påbörjat ett arbete med att göra utredningar gällande särskilt stöd. Innan dess gjordes i princip inga utredningar om särskilt stöd på skolan alls säger elevhälsans representanter och uppger vidare att elevhälsan har en kö av elever som ska utredas för behov av särskilt stöd. I årskurs 4 finns det fler än tio elever som ska utredas och i årskurs 5 så är det minst 18 elever som väntar på en utredning. I årskurs 6 finns det också elever som ska utredas, enligt elevhälsans representanter. I högstadiet finns det runt 20 elever som står på kö för utredning berättar representanterna och säger också att kön för utredning funnits sedan maj 2025 och att eleverna ännu inte är utredda. Elevhälsans representanter uppger även att de ligger långt efter med utredningar och att en utredning kan ta några veckor eller längre men att det "nog inte tar ett år". Representanterna berättar också att kön består av både elever som har åtgärdsprogram men som saknar en utredning samt nya elever som anmälts för utredning av särskilt stöd. Även rektor och biträdande rektor uppger att det finns elever som väntat på en utredning gällande behov av särskilt stöd sedan våren 2025.

Rektor och biträdande rektor uttrycker att de hoppas att lärare vet när det är dags att gå vidare och anmäla en elev för särskilt stöd men de uppger också att de inte vet om lärarna gör det varje gång. Rektorn uppger vidare att hen känner till att en del lärare inte vet om de får anmäla elever i behov av särskilt stöd eftersom "studierummet" är fullt samt att det har varit på detta sätt sedan vårterminen 2025 då rektorn började på skolan. Rektorn uppger vidare att hen har fått två anmälningar om utredning av särskilt stöd under innevarande termin.

Beslut om åtgärdsprogram och utformningen av särskilt stöd

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av dokumentation gällande särskilt stöd för ett flertal elever. Av dokumentationen framgår att sex elever i mellanstadiet har beslut om åtgärdsprogram vilka inte har föregåtts av en utredning av behov av särskilt stöd. En av dessa elever har dessutom anpassad studiegång men saknar ett beslut om anpassad studiegång. Av dokumentationen framgår vidare att i vart fall sex elever på högstadiet har beslut om åtgärdsprogram vilka inte har föregåtts av en utredning av behov av särskilt stöd. Vidare framgår att en av dessa elever har anpassad studiegång men saknar ett beslut om anpassad studiegång.

Lärare bekräftar i intervju att de har elever som får särskilt stöd och som har anpassad studiegång utan att en utredning kring elevens behov har genomförts. Representanter i elevhälsan uppger att det finns elever på skolan som har särskilt stöd utan beslut om åtgärdsprogram och där det inte heller gjorts någon utredning av elevens behov av särskilt stöd. Det finns även elever som har beslut om åtgärdsprogram som inte har föregåtts av en utredning av elevens behov av särskilt stöd. En representant uppger att hen flera gånger fått i uppdrag av skolans tidigare rektor att upprätta åtgärdsprogram utan att det funnits en utredning av behov av särskilt stöd som påvisat behovet. Representanterna berättar också att det finns fem elever på högstadiet som har anpassad studiegång. Två av dessa elever har, enligt elevhälsans representanter, beslut om anpassad studiegång men saknar en utredning gällande särskilt stöd som ligger till grund för stödinsatsen. För övriga tre elever har det inte fattats något beslut om anpassad studiegång trots att eleverna har denna stödinsats; två av dessa elever saknar en utredning gällande deras behov av särskilt stöd som ligger till grund för stödinsatsen och för den tredje av dessa elever finns en gammal stödutredning från en tidigare skola. Rektor och biträdande rektor är medvetna om att det finns elever som ges särskilt stöd utan att varken ha ett åtgärdsprogram eller en utredning gällande särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Anmälan och utredning om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Beslut om åtgärdsprogram och utformningen av särskilt stöd

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Av förarbetena till skollagen framgår att det är centralt att elever som behöver särskilt stöd för att nå målen också ges sådant stöd och att arbetet med särskilt stöd är en viktig fråga som berör stora delar av den pedagogiska verksamheten i skolan. Samtidigt kan ett beslut om särskilt

stöd innebära inskränkningar och förändringar i den enskilde elevens utbildning. Regeringen ansåg därför att det måste ställas höga krav på rättssäkerhet. Detta innebär att de beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som fattas ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder. En förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. (Prop. 2013/14:160 s. 25 ff.)

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av förarbetena framgår, rörande anpassad studiegång, bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (Prop. 2009/10:165 s. 293.)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän, är vissa bestämmelser enligt förvaltningslagen tillämpliga (29 kap. 10 § skollagen). Detta gäller bland annat dokumentation, motivering av beslut samt underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (31–33 §§ förvaltningslagen [2017:900]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Bristerna finns i alla delar av stödprocessen, som omfattar extra anpassningar, anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram och hur särskilda stödåtgärder ges.

Extra anpassningar

Av Skolinspektionens utredning framgår att inte alla elever på skolan som är i behov av extra anpassningar får det, vilket är en brist. Extra anpassningar ska skyndsamt ges till elever inom ramen för den ordinarie undervisningen om det kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppnås. Trots detta uppger lärare att alla

elever, som befaras inte kommer att uppfylla betygskriterierna, inte får de extra anpassningar de behöver utifrån sina individuella behov, vilket bland annat uppges bero på tidsbrist och otillräckligt med personal i klassrummet. Att alla elever inte får de extra anpassningar de är i behov av bekräftas även av elevhälsans representanter. Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorer framgår vidare att många lärare inte har tillräcklig kunskap om extra anpassningar och samtliga intervjuade personalgrupper uttrycker att det föreligger ett behov av kompetenshöjande insatser hos lärarna om detta. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter att det på skolan saknas ett gemensamt arbete vad gäller extra anpassningar i vilket lärare deltar och samverkar kring extra anpassningar; lärare känner exempelvis inte alltid till vilka extra anpassningar som eleverna ges av andra lärare, vilket kan ha fått till följd att elever inte ges nödvändiga extra anpassningar i alla ämnen där det behövs.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med extra anpassningar behöver tydliggöras på skolan och berörda lärare behöver informeras om skollagens bestämmelser om extra anpassningar så att eleverna får de extra anpassningar de är i behov av, oavsett ämne eller undervisande lärare.

Anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det på skolan finns brister i att uppmärksamma och anmäla elever som kan vara i behov av utredning av särskilt stöd. Av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår att det finns många elever på skolan som befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar, men som inte är anmälda för behov av särskilt stöd. Flera lärare uppger att de inte anmäler elevers behov av utredning av särskilt stöd, bland annat eftersom de upplever att det inte är någon idé att anmäla när de inte får någon återkoppling eller att eleverna ändå inte kommer att kunna ges det särskilda stöd de behöver. Ett flertal lärare uttrycker också en osäkerhet kring huruvida de överhuvudtaget får göra en anmälan om särskilt stöd, bl.a. eftersom de fått intrycket att det inte finns "plats för fler elever med särskilt stöd och åtgärdsprogram" på skolan; att det finns en sådan osäkerhet hos lärare är något som bekräftas av rektorn. Detta har lett till att elever inte anmäls trots att lärare har identifierat ett behov av utredning av särskilt stöd för eleven. Det finns också lärare som berättar att de visserligen har anmält elevers behov av utredning av särskilt stöd, men att de fått "avslag" på anmälningarna och att eleverna ifråga därför inte gått vidare till att utredas för särskilt stöd. Lärare som undervisar i mellanstadiet uppger att de har identifierat minst 20 elever som är i behov av en utredning av särskilt stöd men där en anmälan ännu inte har skett.

Utredningen visar vidare att flera lärare besitter en okunskap gällande när en elevs eventuella behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn, vilket sannolikt har lett till att elever som borde ha anmälts för utredning av särskilt stöd inte anmälts eller blivit utredda. Lärare uttrycker exempelvis i intervju att de inte anmäler elevers behov av särskilt stöd i de fall eleverna behöver stöd i praktisk-estetiska ämnen eller i de fall behovet inte beror på inlärningsssvårigheter, vilket även bekräftas av elevhälsans representanter. Det finns också lärare som uppger att de elever som prioriteras vid anmälan är elever med absolut lägst meritvärde, något som även bekräftas av elevhälsans representanter. Det framgår också, vid intervju med elevhälsans representanter, att elevhälsan själv, i samband med mitterminskonferenser, har uppmärksammat ett flertal elever med flera icke godkända betyg, som är i behov av att utredas för särskilt stöd, men att elevhälsan trots detta inte har vidtagit några åtgärder för att elevernas eventuella behov av särskilt stöd ska bli utredda.

Av den betygssammanställning för läsåret 2024/2025 som inhämtats framgår bland annat att 54 procent av eleverna i nuvarande årskurs 7 inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera ämnen under vårterminen 2025. Motsvarande siffra för nuvarande årskurs 8 och 9 uppgår till 48 procent respektive 52 procent. Vidare framgår att ett stort antal elever i nuvarande årskurs 7–9, under vårterminen 2025, inte uppfyllde betygskriterierna i ett eller flera av ämnena svenska, engelska eller matematik och flera elever i högstadiet har så pass låg måluppfyllelse att de riskerar att inte nå gymnasiebehörighet. Av statistik som inhämtats från Skolverket framgår bland annat att endast 55 procent av eleverna i årskurs 9, som avslutat grundskolan i slutet av läsåret 2024/2025, hade uppfyllt betygskriterierna i alla ämnen när de fick sina slutbetyg. Motsvarande siffra för eleverna i årskurs 9, som avslutat grundskolan i slutet av läsåret 2023/2024, uppgick till 62 procent. Att så många av eleverna på skolenheten inte uppfyller betygskriterierna är redan det en indikation på att flera elever borde ha anmälts till rektor för utredning av särskilt stöd.

All skolpersonal har en skyldighet att anmäla behov av särskilt stöd till rektorn och rektorn måste se till att personalen har insikt om när man ska anmäla en elev för utredning för särskilt stöd. Att elever som kan vara i behov av en utredning om särskilt stöd inte uppmärksammas och anmäls på skolan innebär att skolan inte lever upp till författningarnas krav och att en central del av stödprocessen sätts ur spel och medför stor risk för att eleverna inte ges det särskilda stöd de har rätt till. Detta kan bland annat påverka deras möjligheter att nå behörighet till ett nationellt gymnasieprogram.

Skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns många elever på skolan där skolan inte utrett elevens behov av särskilt stöd, trots att eleven har anmälts till rektorn eller identifierats av personal på skolan att vara i behov av utredning kring särskilt stöd. Flera lärare ger exempel på att de har anmält att elever trots extra anpassningar inte når betygskriterierna i ett eller flera ämnen, och därför behöver utredas för särskilt stöd, men att någon utredning av elevens behov av särskilt stöd trots detta inte har startats. Vid intervjuer framkommer även flera exempel på att lärare har anmält elevers behov av utredning för särskilt stöd men att de har fått beskedet att någon utredning om särskilt stöd inte kommer att startas eftersom skolan under föregående termin haft "för många åtgärdsprogram" samt att skolan "inte har plats för fler elever med särskilt stöd och åtgärdsprogram". Skollagens reglering ger inte utrymme för att det görs en individuell bedömning av om en utredning om särskilt stöd ska starta eller inte starta, efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd har inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men skolan har alltid en skyldighet att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de ligger långt efter med utredningar om särskilt stöd och att skolan, innan höstterminen 2025, i princip inte har genomfört några utredningar alls. Av intervjuer med rektorerna samt elevhälsans representanter framgår att det finns en kö av elever som, sedan våren 2025, har väntat på en utredning gällande behovet av särskilt stöd utan att någon utredning har startats för eleverna. Elevhälsans representanter uppskattar att det finns fler än 30 elever i mellanstadiet och omkring 20 elever i högstadiet som sedan maj 2025 står på kö för en utredning gällande behovet av särskilt stöd men som ännu inte blivit utredda². Skolinspektionen kan därtill konstatera att lärare har identifierat att det finns ytterligare minst 20 elever i mellanstadiet som har behov av en utredning av särskilt stöd, men som ännu inte har anmälts för utredning av särskilt stöd mot bakgrund av omständigheter som redogjorts för i samband med bristen rörande anmälan av elevers behov av särskilt stöd.

Att elever, trots att deras behov av särskilt stöd anmälts eller uppmärksamrats, inte utreds för särskilt stöd är en brist och innebär att en central del av stödprocessen sätts ur spel och att eleverna riskerar att ha blivit utan de stödinsatser de har varit i behov av och som de har rätt till.

² Kön innefattar dels elever som har anmälts för behov av utredning av särskilt stöd, dels elever som ges särskilt stöd utan att en utredning har genomförts som påvisar behovet av en sådan åtgärd.

Detta kan i förlängningen påverka elevernas möjligheter att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att ett så pass stort antal elever inte fått sitt stödbehov utrett under en så pass lång tid får anses särskilt allvarligt.

Beslut om åtgärdsprogram och utformningen av särskilt stöd

Skolinspektionens utredning visar vidare att åtgärdsprogram har upprättats för många elever trots att någon utredning om behovet av särskilt stöd inte gjorts. Samtliga intervjuade personalgrupper uppger att det finns flera elever som ges särskilt stöd utan att ha en utredning gällande särskilt stöd och en representant från elevhälsan uppger också att denne vid ett flertal tillfällen har fått i uppdrag av skolans tidigare rektor att upprätta åtgärdsprogram utan att det funnits en utredning av behov av särskilt stöd som påvisat behovet. Detta förfarande strider mot författningarnas krav. I ett åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd beskrivas och för att kunna veta vilket behov av särskilt stöd som eleven har behöver åtgärdsprogrammet föregås av en utredning. De stödåtgärder som sedan beslutas om i åtgärdsprogrammet ska vara kopplade till stödbehovet. Om en ordentlig utredning inte gjorts av elevens behov av särskilt stöd finns en uppenbar risk att de stödåtgärder som vidtas inte motsvarar elevens egentliga behov av särskilt stöd.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorer samt av inkommen dokumentation framgår vidare att det finns elever på skolan som har stödinsatser i form av särskilt stöd men där något beslut om åtgärdsprogram inte har fattats, vilket också är en brist. Att åtgärderna inte finns dokumenterade i ett åtgärdsprogram medför att det blir svårare för skolan att följa upp och utvärdera effekten av åtgärderna. Det blir även svårare för vårdnadshavare att ha vetskap om vilka stödinsatser eleven får. Att ett beslut om åtgärdsprogram inte fattas innebär också att vårdnadshavare och elev fräntas sin möjlighet att överklaga beslutet, vilket inverkar negativt på deras rättssäkerhet.

Skolinspektionens utredning visar också att det föreligger brister i skolans hantering av anpassad studiegång. Skolinspektionen kan konstatera att det finns ett flertal elever som har anpassad studiegång utan att det finns en utredning som visar att elevens behov är att ha en anpassad studiegång samt utan att rektorn i vissa fall har fattat ett beslut om denna stödåtgärd, vilket är anmärkningsvärt. Det bör understrykas att ett beslut om anpassad studiegång får fattas först när bedömningen gjorts att det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Detta förutsätter således att ett eventuellt beslut om anpassad studiegång föregås av en utredning av elevens stödbehov och en bedömning av vilket stöd eleven är i behov av. Först därefter är det möjligt att fatta ett eventuellt beslut om anpassad studiegång.

Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd eftersom den riskerar att leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Det är därför viktigt att det framgår av beslutet om anpassad studiegång vilka ämnen som påverkas och i vilken utsträckning. Den anpassade studiegången ska i så stor utsträckning som möjligt utformas så att eleven får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Eftersom beslut om anpassad studiegång är en så pass ingripande åtgärd är det nödvändigt att elever och vårdnadshavare är införstådda med allvaret i beslutet och de konsekvenser beslutet kan få. Vidare behöver beslut fattas och motiveras för att det ska finnas en möjlighet för den berörda eleven och vårdnadshavare att kunna överklaga beslutet.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom Eda kommuns verksamhet vid Gunnarsbyskolan 4–9 inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Eda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen konstaterar att det föreligger allvarliga brister i alla steg i arbetsgången med stödinsatser vid skolenheten. Bland annat finns det brister i arbetet med extra anpassningar som innebär att elever inte får de extra anpassningar de är i behov av. Det framgår även att personal på skolan inte alltid uppmärksammar och anmäler elevers behov av att utredas för särskilt stöd. Det startas inte heller alltid en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan gjorts om att en elev kan ha behov av sådant stöd. Att lärare anmäler elevers befarade behov av särskilt stöd, och att en utredning startas efter att en anmälan har gjorts, är av central betydelse för att stödprocessen ska fungera och elever få det stöd de har rätt till enligt skollagen. Tillsynen visar att det inte är tydligt hos alla lärare på skolan vad extra anpassningar respektive särskilt stöd är, och det är många lärare som uttrycker osäkerhet rörande när anmälan av elevers behov av utredning för särskilt stöd ska, eller kan, göras. Bristerna medför sammantaget att det finns en uppenbar risk att elever inte får det stöd som de behöver och har rätt till. Detta riskerar att medföra att eleverna inte når

de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Det är avgörande för elevernas måluppfyllelse att de får det stöd de har rätt till. Det har även bland annat framkommit att flera elever på skolan har anpassad studiegång trots att elevens svårigheter inte har utretts och trots att rektorn inte har fattat beslut om anpassad studiegång. Att en elev ges anpassad studiegång utan att elevens behov först utretts innebär att det finns en överhängande risk för att ämnen anpassats/anpassas bort för eleven trots att något sådant behov inte föreligger för den enskilde eleven. Det riskerar i förlängningen att innebära att eleverna inte ges undervisning i tillräckligt många ämnen för att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den enskilde eleven och har stor påverkan på elevens utbildning. Att elever på skolan getts/ges såväl särskilt stöd som anpassad studiegång utan att ett beslut om det först fattats innebär också att vårdnadshavare och elev fråntagits sin möjlighet att överklaga beslutet, vilket inverkar negativt på deras rättssäkerhet.

Skolinspektionen bedömer därför sammantaget att bristerna som påtalats i denna del i beslutet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen. Bristerna är var för sig av allvarlig karaktär. Bristerna, som har pågått under en längre tid, riskerar att få långsiktiga negativa konsekvenser för eleverna eftersom flera av dem riskerar att lämna grundskolan utan att uppfylla betygskriterierna i ett eller flera ämnen.

Det finns mot denna bakgrund skäl att förena föreläggandet med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1 000 000 kronor.

Föreläggande

Elevhälsans arbete

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elevhälsans representanter uppger i intervju att det inte finns någon skolpsykolog på skolan men att skolan har en upphandlad skolpsykolog som man kan ta in vid behov. För det fall elevhälsan har behov av en skolpsykolog får de gå till rektorn och beställa det berättar

representanterna och säger vidare att det nästan bara är i samband med skolformsutredningar som de kan få tillgång till skolpsykolog. Elevhälsan kan också konsultera en skolpsykolog om det är elever som far illa men det sker extremt sparsamt. Elevhälsans representanter uppger vidare att den psykologiska kompetensen saknas i elevhälsan och en representant uppger att en skolkurator inte har den kompetens som skolpsykologen har men att skolpsykologens arbete nu hamnar på skolkuratorn. Elevhälsans representanter uppger också att då det psykologiska perspektivet saknas blir kvaliteten på elevhälsans arbete och därmed eleverna lidande. Representanterna uppger att de till viss del arbetar hälsofrämjande och förebyggande, och ger som exempel föreläsningar kring språkstörning och dyslexi som de haft med lärarna, men berättar också att de inte har förutsättningarna att göra det fullt ut bland annat eftersom skolan saknar en skolpsykolog. Skolpsykologen deltar inte alls i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet på skolan och är inte heller med på elevhälsans möten, berättar representanterna.

Rektor och biträdande rektor uppger i intervju att skolsköterskor, skolkuratorer, specialpedagoger och rektorn är de som ska arbeta med det förebyggande och hälsofrämjande arbetet i elevhälsan. Rektorerna uppger vidare att skolpsykolog enbart kan bokas för konsultation och skolformsutredningar och att skolpsykolog inte deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det för eleverna i grundskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbetet och att det också saknas tillräcklig tillgång till skolpsykolog.

Skolinspektionen konstaterar att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. För psykologiska insatser ska det finnas tillgång till psykolog. Av

Skolinspektionens utredning framgår att elevhälsan saknar förutsättningar för att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans representanter uppger att de endast till viss del arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt att de saknar förutsättningar att göra det i tillräcklig utsträckning bland annat eftersom skolan endast har tillgång till skolpsykolog på konsultbasis. I intervju med elevhälsans representanter och rektorerna framgår att elevhälsan endast får använda sig av skolpsykologen vid skolformsutredningar och konsultation och att den konsulterande skolpsykologen inte deltar i elevhälsans möten och inte heller på annat sätt deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Enligt Skolinspektionens bedömning är den faktiska tillgången till skolpsykolog mycket begränsad och det har inte heller framkommit att skolpsykolog har varit involverad i något förebyggande eller hälsofrämjande arbete.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Eda kommuns verksamhet vid Gunnarsbyskolan 4–9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevhälsans arbete. Det finns därför skäl att förelägga Eda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare

Signerat av: Sofie Lindén

X Elin Bender Lundgren

Föredragande

Signerat av: Elin Bender Lundgren

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Frida Eek, regionstabsjurist Johan Kylenfelt och utredarna Jenny Lind och Linda Lundberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.